

UNDERVISNINGS- MATERIALE

TILGODESER FÆLLES MÅL

MUSIK INDSKOLING

- Hør et eventyr
- Hvad er opera?
- Syng med følelserne

Brug før / efter skolekoncert med

OPERAEN I MIDTEN

Rumleskaft

Levende
Musik i Skolen

INDHOLD

- 3** Sådan bruges materialet
- 4** Fælles mål

- 5** **Undervisningsmateriale musik**
- 6** Hvad er opera?
- 7** Syng med følelserne
- 8** Quiz og byt
- 11** Musikalsk vendespil
- 12** Er stemmen et instrument?
Opvarmning og stemmeøvelser

- 14** **Praktisk info om koncerten**
- 15** Til kontaktlæreren
- 16** Praktiske oplysninger
- 17** Koncertplakat

Foto: Tommy Bay

SÅDAN BRUGES MATERIALET

Vi anbefaler, at eleverne forberedes til koncerten ved at bruge det obligatoriske materiale og gerne også de aktiviteter, der knytter sig til lidt flere lektioner.

1. OBLIGATORISK FORBEREDELSE

1 time

FORBERED ELEVERNE PÅ KONCERTEN MED OPERAEN I MIDTEN VED AT:

1. Vis dem præsentationsvideoen med musikerne i Operaen i Midten.
2. Her kan I møde musikerne i i forestillingen "Rumleskaft" og høre lidt om eventyret.
[Mød dem her](#)
3. Hvad er opera? side 6
4. Lyt til de to lyd eksempler på side 3
5. Udfør aktiviteten "Syng med følelserne" på side 7

1. GÆT EN FØLELSE OG ER STEMMEN ET INSTRUMENT?

3-4 timer

HVIS I VIL ARBEJDE LIDT MERE MED STEMMENS UDTRYK OG STEMMETRÆNING KAN I ARBEJDE MED UNDERVISNINGSMATERIALET HER

1. Gæt en følelse: Quiz og byt
2. Musikalsk vendespil
3. Er stemmen et instrument? Opvarmning og stemmetræning

MUSIKEKSEMPLER:

1. Her kan I møde musikerne i i forestillingen "Rumleskaft" og høre lidt om eventyret:

MØD DEM HER

2. Her kan I høre en sang fra 1600-tallet, som er komponeret af John Dowland. Den hedder "Fine knacks for ladies" ("Fine bukser til damer"), og er en af de sange, der bliver sunget til koncerten. Den handler om en kræmmer, der sælger bukser ("knacks") til kvinder på et marked. Han vil gerne blive kærester med en af dem. Prøv at lytte til stemningen og følelserne i sangen. Tror I, det lykkes ham?

LYT TIL NUMMERET HER

3. Her kan I høre en anden sang fra 1600-tallet, som også er komponeret af John Dowland. Den hedder "Time stands still" ("Tiden står stille") og bliver også sunget til koncerten. Den handler om en mand, der er så forelsket i en kvinde, at han synes, tiden står helt stille, når han tænker på hende. Kan I høre det i sangen? og hvordan kan I høre det?

LYT TIL NUMMERET HER

HVORDAN KAN MAN
UNDERVISE I
KLASSISK
MUSIK?

UNDERVISNINGSIDÉER
INDSKOLING

SE MERE HER →

LYT TIL
KLASSISK

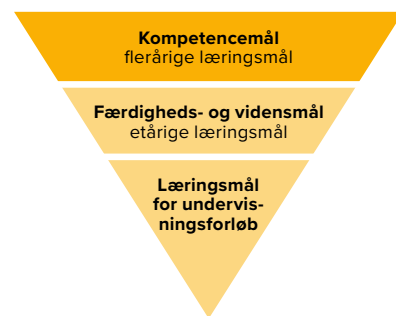

UNDERVISNINGSIDÉER
INDSKOLING

SE MERE HER →

FÆLLES MÅL

Musik (efter 2. klasse)

OBLIGATORISKE KOMPETENCEOMRÅDER OG -MÅL

Kompetenceområde

Musikudøvelse

Kompetencemål

Eleven kan deltage opmærksomt i sang, spil og bevægelse.

Færdigheds - og vidensområde:

Sangteknik

VEJLEDENDE FÆRDIGHEDS- OG VIDENSMÅL

Eleven kan synge med god klang i større grupper.

Eleven har viden om stemmebrug.

Eleven kan synge efter musikalske anvisninger.

Eleven har viden om tempo og udtryk.

Musik (efter 4. kl.)

OBLIGATORISKE KOMPETENCEOMRÅDER OG -MÅL

Kompetenceområde

Musikalsk skaben

Kompetencemål

Eleven kan udtrykke sig skabende i musikalske aktiviteter

Færdigheds - og vidensområde:

Komposition

Eleven kan skabe musik med udgangspunkt i rytme, sprog og stemmebrug.

Eleven har viden om stemmens udtryksmuligheder i rytme og sprog.

BEMÆRK

Ovenstående Fælles Mål er eksemplariske og dækker ikke nødvendigvis hele målgruppen for skolekoncerten. Til gengæld er opgaverne i undervisningsmaterialet enkle at justere i sværhedsgrad og kan tilpasses alle klassetrin i pågældende målgruppe. De udvalgte målpar er med andre ord ikke udtømmende for materialets relevans.

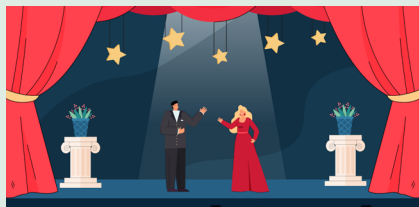
**UNDERVISNINGS-
MATERIALE
MUSIK**

HVAD ER OPERA?

HER KAN DU LÆSE LIDT OM OPERA:

FAKTA 1

Opera blev opfundet i Italien for over 400 år siden

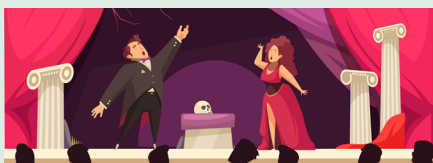
FAKTA 2

Opera er et teaterstykke med både sang, musik og skuespil.

FAKTA 3

I stedet for at sige ordene synger man dem. Det er altså ikke skuespillere, men operasangere, der optræder på scenen.

FAKTA 4

Operasangere har lært at synge meget kraftigt, så de behøver ingen mikrofoner, når de optræder på scenen.

FAKTA 5

En opera handler altid om de store følelser i livet: om liv, død og kærlighed.

FAKTA 6

I opera er der mange helte og heltinder, men der er også tit en skurk, som gerne vil skabe konflikter.

FAKTA 7

Det kan være svært at forstå teksten i en opera, også fordi den tit synges på italiensk, engelsk eller tysk.

FAKTA 8

To af operaens store komponister er Mozart og Wagner

Mozart og Wagner

Illustrationer: freepik.com & Pixabay

SYNG MED FØLELSERNE

1. Syng først alle 5 vers af "Jeg ved en lærkerede". Syng den, som I normalt ville gøre i klassen. Sangteksten kan findes på side 10.
2. Prøv derefter at synge den med forskellige følelser og udtryk og læg mærke til, hvad der sker med sangens udtryk, når den synges på så forskellige måder.
 - Syng 1. vers på en sur måde. Måske tramper I lidt i gulvet og rynker øjenbrynene imens
 - Syng 2. vers på en overrasket måde. Måske kigger I rundt på hinanden og ser undrende og spørgende ud.
 - Syng 3. vers på en bange måde. Måske bævrer stemmen og lyden er lidt stille
 - Syng 4. vers, hvor I er meget ked af det. Kommer I måske til at hulke lidt?
 - Syng 5. vers på en glad måde, hvor I smiler, mens I synger.
3. Indel derefter klassen i 5 grupper, og giv hver gruppe et vers og en af de fem følelser, uden at de andre grupper hører det. (Sur, overrasket, bange, ked af det, glad)
4. Lad hver gruppe optræde med deres vers - resten af klassen gætter, hvilken følelse gruppen synger med.

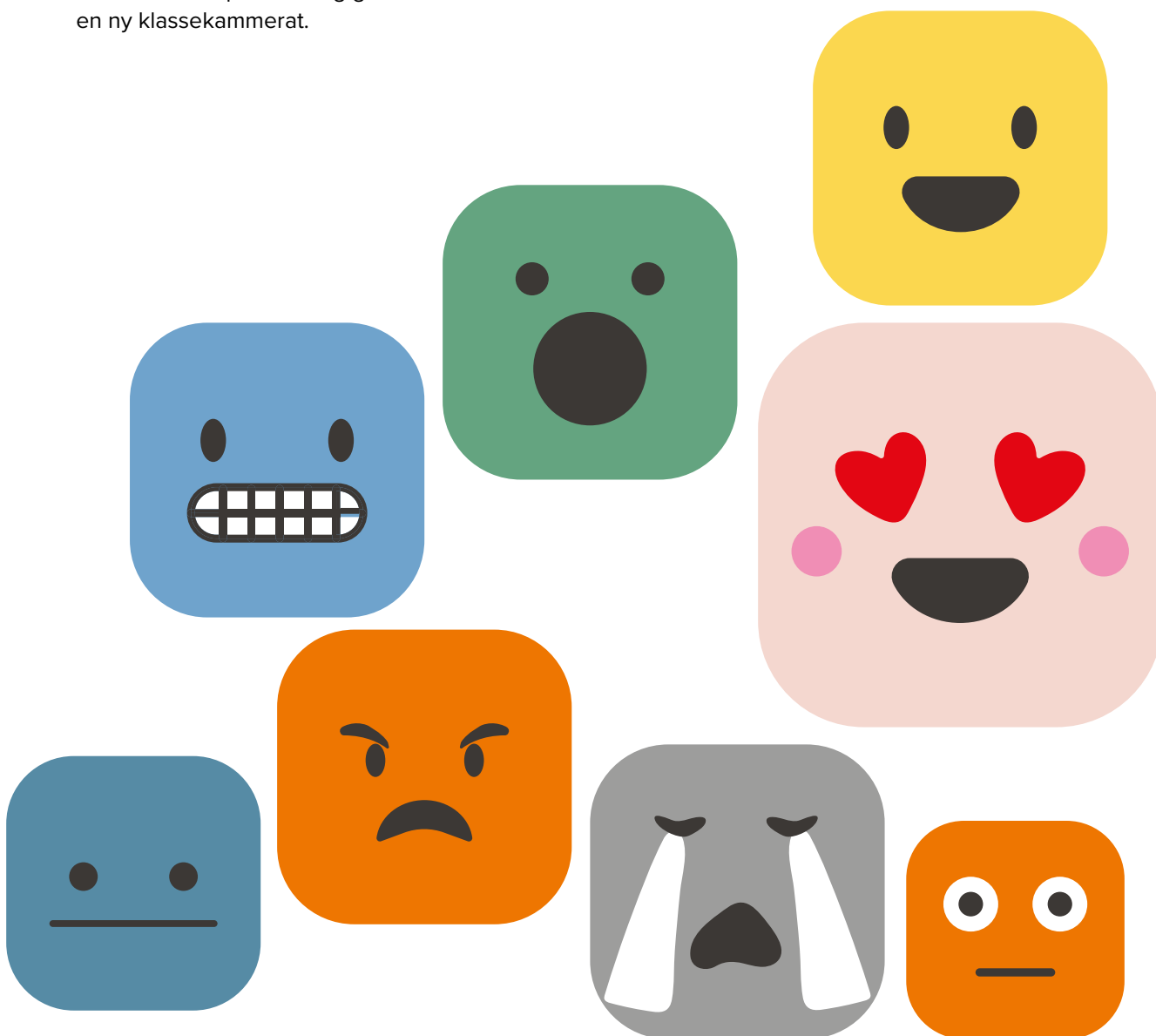
Illustrationer: freepik.com

GÆT EN FØLELSE: QUIZ OG BYT

FORBEREDELSE:

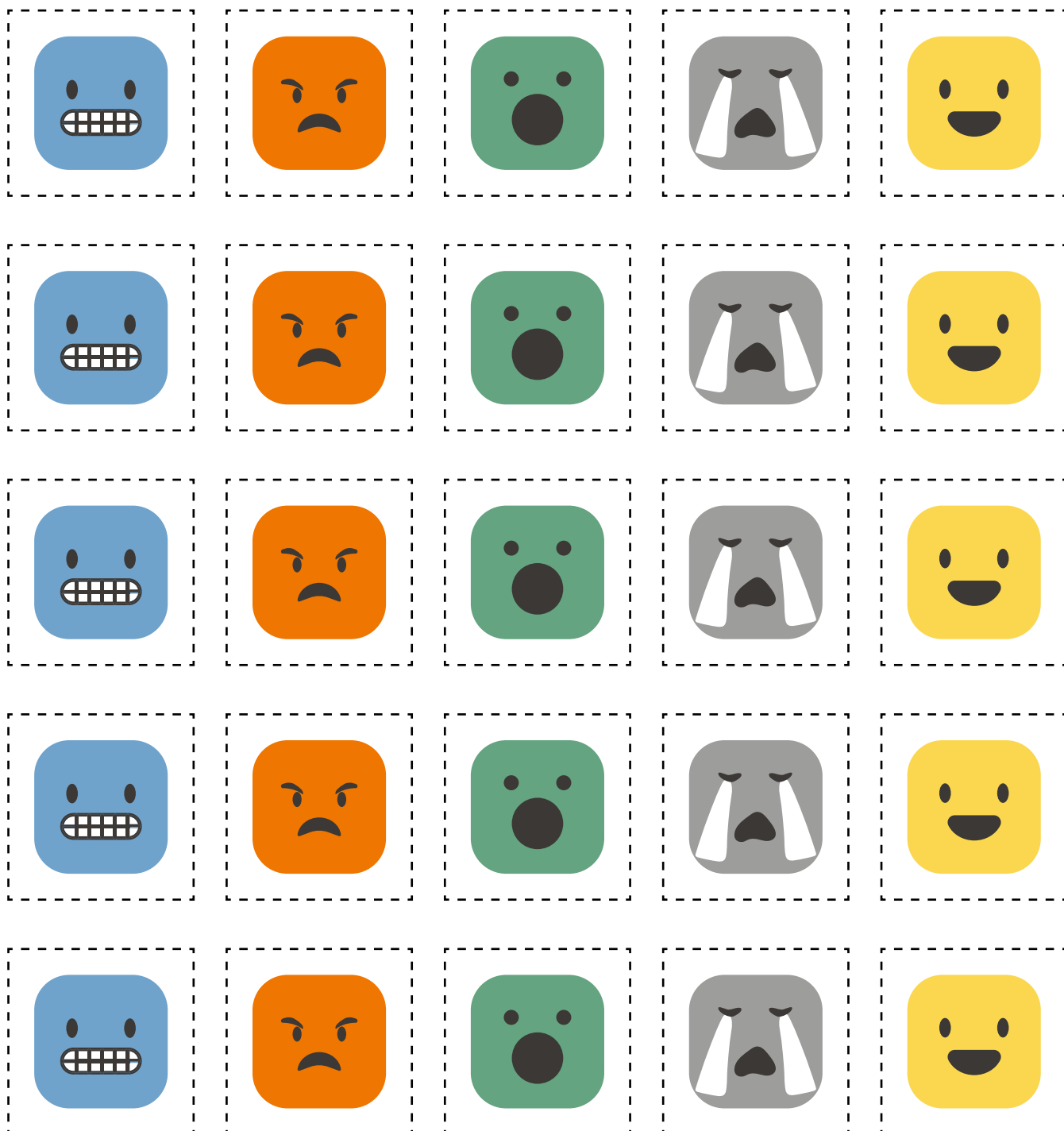
Print følelseskortene ud på side 9 og klip dem ud, så der er et kort til hver elev.

- Eleverne får hvert et kort med en følelse på.
- Derefter går de rundt mellem hinanden med kortet løftet op i luften.
- Når en elev møder en anden elev, tager de deres kort ned og synger på skift lidt af "Jeg ved en lærkerede", og den anden skal så gætte, hvilken følelse der blev sunget med.
- Når begge har sunget og svaret, bytter de kort, holder kortet op i luften og går videre for at møde en ny klassekammerat.

Illustrationer: freepik.com

TIL UDKLIP: FØLELSKORT TIL QUIZ OG BYT

Illustrationer: freepik.com

JEG VED EN LÆRKEREDE

Carl Nielsen 1924
Harald Bergstedt 1921

Jeg ved en lærkerede
jeg siger ikke mer;
den findes på en hede
et sted, som ingen ser.

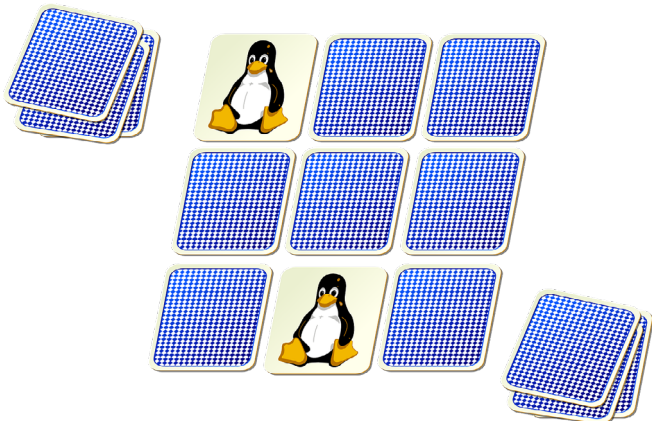
I reden er der unger
og ungerne har dun.
De pipper, de har tunger,
og reden er så lun.

Og de to gamle lærker,
de flyver tæt omkring.
Jeg tænker nok, de mærker,
jeg gør dem ingenting.

Jeg lurker bag en slåen.
Dér står jeg ganske nær
Jeg rækker mig på tåen
og holder på mit vejr.

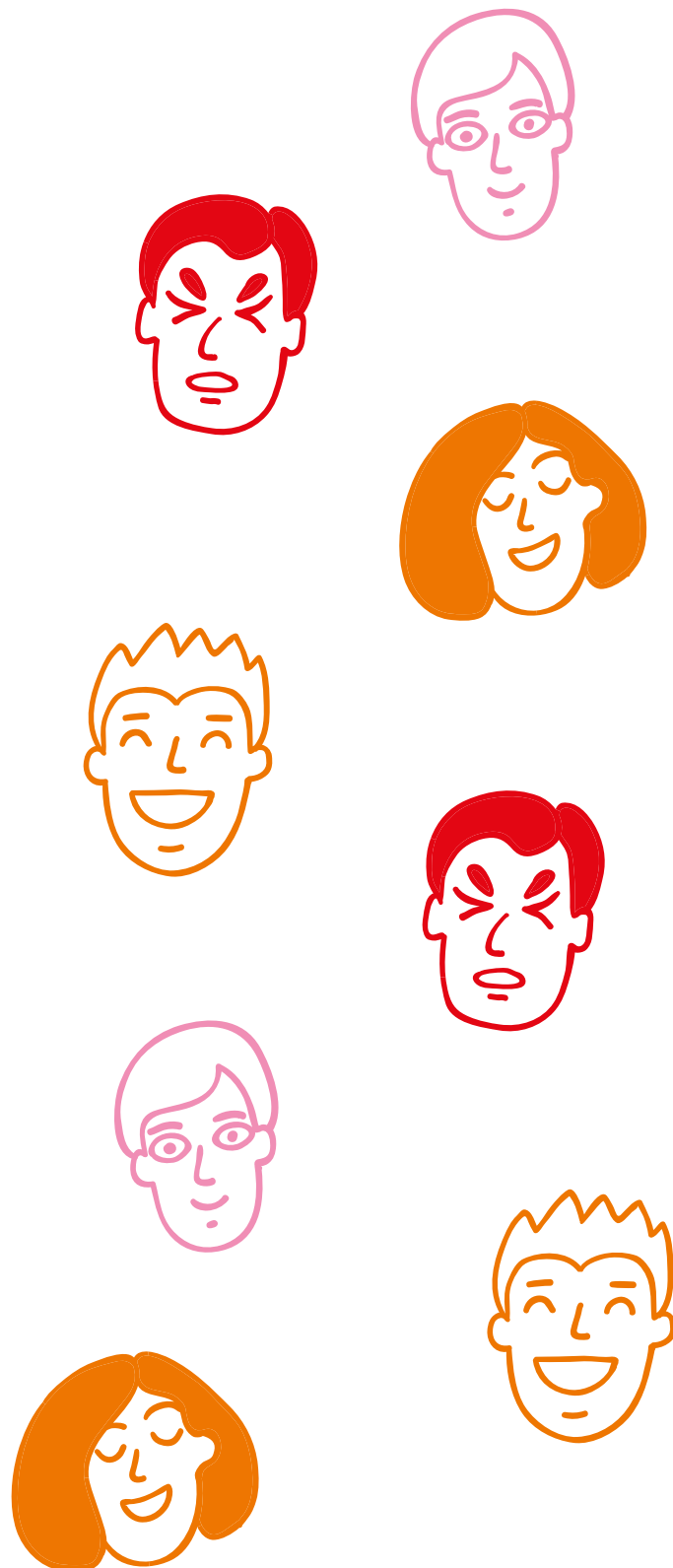
For ræven han vil bide
og drengen samle bær.
Men ingen skal få vide,
hvor lærkereden er.

MUSIKALSK VENDESPIL MED FØLELSER

Aktiviteten leges ligesom et almindeligt vendespil. To elever er spillere, og resten af eleverne er brikker.

- Spillerne sendes uden for døren, og brikkerne finder sammen to og to. Hvert par aftaler, hvilken sang, de vil være, og med hvilken følelse, de vil synge sangen. Brikkerne sætter sig derefter spredt rundt på gulvet (ikke parvis), og spillerne kommer ind igen.
- Hver spiller må nu "vende" to brikker. Når en brik bliver "vendt", rejser den sig op og synger den aftalte sang (eller måske bare første linje af sangen) og bliver stående, indtil den anden brik er vendt og har sunget.
- Hvis brikkerne er ens, får spilleren et stik. Brikkerne går dermed ud af legen og sætter sig i nærheden af spilleren, der fik stikket.
- Hvis brikkerne ikke er et par, sætter brikkerne sig ned igen, og turen går over til den anden spiller.
- Når der ikke er flere brikker, vinder den spiller, som har fået flest stik.

Illustrationer: freepik.com & Pixabay

ER STEMMEN ET INSTRUMENT?

OPVARMNING OG STEMMETRÆNING

JA! Stemmen er det mindste instrument i verden – og det instrument, vi alle sammen har inde i struben i halsen. Stemmælæberne er på størrelse med den lille bitte hvide bue, der er inderst på din lillefingernegl!

Vi kan ikke bytte instrumentet til et andet, så pas godt på det - og lad være med at råbe alt for meget! Vi kan alle sammen bruge stemmen helt naturligt, lige fra vi bliver født. Vi kan råbe, tale, græde, grine – og synge.

At synge er at lave musik med sin stemme. Det er altså noget andet end at råbe og tale. Hvis vi gerne vil lære at synge rigtig smukt og kraftigt, kan vi øve os og udvikle stemmen.

Illustrationer: freepik.com & Colourbox

ER STEMMEN ET INSTRUMENT?

OPVARMNING OG STEMMETRÆNING

Her er eksempler på opvarmningsøvelser, som er gode at bruge i begyndelsen af en musiktime eller før morgensangen.

Krop: Vi bruger hele kroppen, når vi synger. Derfor er det en god ide at varme kroppen op og strække den. På den måde kan man lære at mærke forskel på at være spændt og afslappet og få styrket sin motorik og balance.

- Plukke æbler. Lad som om, du plukker æbler fra et højt træ. Du skal strække dig højt op på tæerne og helt ud til siden for at nå dem alle.
- Gå i slowmotion. Gå med store tunge månestøvler i slowmotion. Det må gerne fjedre i kroppen, når du går. Sæt en blid lyd på, der følger din bevægelse.
- Ryst kroppen. Start med en lille rystelse nede i benene. Sæt lyd på. Sig "uh...". Lad rystelse og lyd vokse i takt og sprede sig til hele kroppen.

Holdning: Det er vigtigt at stå godt og med en god kropsholdning, når man synger.

Sangen kan ikke komme ud, hvis kroppen er helt krøllet sammen.

- Stå godt. Stå på begge fødder og med fødderne i lige linje under hofterne. Fordel vægten lige og vær opmærksom på, at du ikke har vægten på hælene. Prøv at flytte vægten langsomt til siderne og frem og tilbage uden at fødderne slipper fra gulvet. Sørg for, at knæene er let bøjede. Hofterne skal være lige, så du ikke hænger skævt i en af dem.
- Lang ryg. Ret dig op med en åben brystkasse. Forestil dig, at du har et flot halssmykke på, som du vil vise frem.
- Lang nakke. Forestil dig, at du er Pinocchio og hænger i ét eneste af dine hovedhår. Find en god balance, mens du står der og hænger i bare ét hår.

Støtte: Øvelserne styrker mellemgulvsmusklen og de mave- og rygmuskler, vi bruger, når vi synger.

Motorcyklen

- Forestil dig, at du er en motorcykel, der gasser op. Få læberne til at svinge, sæt lyd på samtidig og prøv at lave lave glissader, der følger bevægelsen. Øvelsen får også gang i kroppen og mimikken – og grinet - og måske kan I køre rundt mellem hinanden.

Julemanden

- Sig "ho ho ho", "ha ha ha", og "hi hi hi". Prøv forskellige tonehøjder og nuancer, lad fx som om I er julemænd, hekse, fine damer, nysgerrige børn, operasangere osv. Læg hånden lige under brystet imens og mærk musklerne, når du siger lydene

Toget

- Sig "f-s-f-s" i ring efter hinanden. Sig dem først langsomt som et tog, der starter, og speed op efterhånden. Læg hånden lige under brystet igen og mærk mellemgulvsmusklen bevæge sig.

Hvis I vil arbejde mere med stemmen og dens muligheder, kan I besøge denne [side](#), hvor Silja Okking er digital gæstelærer i en række små film om stemmen som instrument.

SYNG DIG GLAD MED SILJA OKKING

<https://bit.ly/3XQcc8P>

**PRAKTISK INFO
OM KONCERTEN**

TIL KONTAKTLÆREREN

KONCERTEN

”Oplev brødrene Grimms eventyr Rumleskaft tilsat smukke sange, masker, halm og humor på en rullende scene, når tre klassiske sangere og en guitarist genfortolker fortællingen om kongen, den fattige møller og hans smukke datter.

Vi møder datteren, når hun er allermest fortvivlet. Her får hun besøg af en lille mystisk mand, som kan opfylde kongens krav om at spinde halm til guld. Men hans hjælp kommer med en høj pris.

Eleverne bliver en del af de improvisatoriske elementer i både musik og handling i den 30 minutter lange forestilling, som følges af 10-15 minutters dialog med kunstnerne.”

MUSIKERNE ER

Daniel Kjær Holmberg - Sanger

Mikkel Baungaard Thomsen - Sanger

Karin Sjöholm - Sanger

Andreas Lassen Nielsen - Guitarist

MUSIK TIL BRUG I FORBEREDELSEN

Findes som links i materialet og på lms.dk

UNDERVISNINGSMATERIALET

Materialet henvender sig til musiklærerne i indskolingen, og kontaktlæreren bedes videreformidle materialet til de involverede musiklærere og børnehaveklasseledere.

Eventuelle spørgsmål besvares gerne ved henvendelse til LMS på 8619 4570.

Vi ønsker rigtig god fornøjelse med koncerten.

Med venlig hilsen
LMS og Operaen i Midten

Foto: Tommy Bay

EN GOD KONCERT

Eleverne får den bedste koncertoplevelse, hvis de er forberedt og sidder klar, når koncerten starter. Snak også med dem om, hvad det vil sige at være til koncert.

Som lærer bidrager man bedst ved ikke at tysse, men i stedet sætte sig blandt eleverne og dele oplevelsen med dem.

HENT FRA WWW.LMS.DK

Undervisningsmaterialet downloades som pdf-fil fra LMS' hjemmeside www.lms.dk

Her finder du også musikeksempler til brug i undervisningen.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Målgruppe:	Indskolding
Medvirkende:	4
Max antal elever:	180
Koncertlængde:	45 minutter
Opstillingstid:	30 minutter
Nedtagningstid:	30 minutter
Hjælpere:	Evt. elever til at feje gulv efter forestillingen

Lokale:	Rum med god akustik, fx gymnastiksal. Ikke gennemgangslokale og helst ikke sportshal.
Scene:	Vores scene er rund, 6 m i diameter, og der skal være plads til at eleverne kan sidde hele vejen rundt.
Publikum:	På gulvet i en stor cirkel hele vejen rundt om scenen
Mørklægning:	Nej
Strøm:	Ja til lysstofrør, der danner scenekanten. 230 V ved scenen
Omklædningsrum:	Ja tak
Forplejning:	Vand, kaffe/te med mælk. Evt. lidt frugt og brød.

Ved ankomst:	Musikerne henvender sig på kontoret for at blive vist til rette, hvis ikke andet er aftalt.
Orkesterkontakt:	Skolens kontaktlærer bedes tage kontakt med musikerne i god tid inden koncerten for at sikre, at alle aftaler er på plads. Informér fx om særlige parkerings- og tilkørselsforhold eller andre særlige forhold ved afvikling af koncerten.

Foto: Tommy Bay

KONTAKTPERSON

Daniel Kjær
Mobil: 6020 2267
E-mail: danielkn@live.dk

SEND MAIL

HUSK AT EVALUERE

Efter koncerten bedes I udfylde et evalueringsskema på lms.dk, hvor I også kan læse, hvad musikerne skriver om deres besøg hos jer. I vil modtage en mailpåmindelse om det. Jeres evaluering er vigtig for musikerne samt for LMS' videreudvikling af skolekoncertordningen. Bemærk, at evalueringsskemaet kun kan udfyldes én gang pr. koncert.

KONCERT

OPERAEN I MIDTEN

www.webadresse.dk

KLASSER

STED

TIDSPUNKT

Levende
Musik i Skolen

